

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Hivatalos hirdetések.

7642 Szarvas község előljárói.
1900

Hirdetmény.

Aloírott községi előljáróság által közhírré
tétetik, hogy a m. kir. honvéd ellenőrzési szemle
Szarvason a község házában a f. évi október
8-tól 11-ig a következő sorrendben fog megejteni
Október hó 8-án Ócsöd községbeli 1888
—1889 évfolyam és az idegenek.

Október hó 9-én Szarvas községbeli 1888
—1891 évfolyambeliek.

Október hó 10-én Szarvas községbeli 1892
—1899 évfolyambeliek és az idegenek továbbá
Kondoros községbeli. 1888—1889 évfolyambeliek
és az idegenek.

Október hó 11-én Szentandrás községbeli
1888—1899 évfolyam és az idegenek.

A községben tartozkodó más gyalog vagy
huzár ezredhez tartozó honvédek a szemlén szin-
tén kötelesek részt venni.

Az ellenőrzési szemlén meg nem jelenők
pedig kötelesek lesznek a f. évi november 23
és 24-ikén Gyulán megtartandó utó ellenőrzési
szemlén megjelenni.

A szemle mindenkor reggeli 9 órakor fog
kezdődni.

Szarvason, 1900. szeptember 11-én.

Az előljáróság nevében:

Salacz József **Melis János**
h. első jegyző. bíró.

8160 Szarvas község előljárói.
1900

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a szüretelés
a mai naptól kezdve megengedett.

A mennyiben a közönség kérelmére a fel-
vételi kapuk mellőzettek és ezennel megenged-
tetik, csefrét és bor mustot bármely uton is
behozzassanak felhivatnak ugy a városban,
mint a tanyán lakó termelők, hogy szüretelési
szándékukat e'zrezen és pedig a szüret meg-
kezdése előtt 24 órával a fogyasztási adóhiva-
talban jelentsék be, hol erről igazolványt
kapnak.

A szüret credménye, illetve a termelt bor
mennyisége azonnal legkésőbb azonban az illető
hét végéig bejelentendő. Ezen bejelentés megte-
tele előtt a bor eladása tilos. Figyelmeztetnek
a felek, hogy ezen hirdetmény minden pontját
saját érdekükben tartsák be, mert akik ez ellen
vétenek, vagy általában a fogyasztási adót
megrövidítik a vagy a megrövidítés veszélyének
kiteszik, a bor és husfogyasztási adótörvények és
szabályok hivatalos összeállításainak 159. sza-
kaszja alapján az adóösszeg négyezresétől nyolc-
szoros összegéig terjedhető pénzbírsággal bü-
ntetettnek.

Szarvason 1900 évi szeptember hó 24-én.

Az előljáróság nevében:

Salacz József **Kovács János**
h. első jegyző. t. bíró.

8087ikt

1900.

Hirdetmény.

Aloírott községi előljáróság által közhírré
tétetik, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli
ellenőrzési szemle Szarvas község házában a f.
évi október 15. 16. 17 és 18. napjain a kö-
vetkező sorrendben fog megejteni:

Október 15-én a szarvasi illetőségűek kö-
zül az 1890 1891 1892 és 1893 évfolyambeliek.

Október 16-án a szarvasi illetőségűek 1894
—1899 évfolyambeliek mind és a Szarvason tar-
tozkodó idegenek.

Október 17-én a b.-sz.-andrás és kondorosi
illetőségűek mind (az 1890—1899 évfolyamok)
és az ott tartózkodó idegenek.

Október 18-án az ócsödi illetőségűek mind
(1890—1899) évfolyamok és az idegenek.

Az ellenőrzési szemlén bármi oknál fogva
meg nem jelennek, azok kötelesek a B. Csabán
november 19. 20. 21 és 22-én megtartandó utó
ellenőrző szemlén megjelenni.

Szarvas 1900. szeptember hó 22-én.

Az előljáróság nevében:

Salacz **Melis**
h. első jegyző. bíró.

Harcz a munkanélküliség ellen.

Minden eszme, intézmény, mely az emberi-
ség boldogítására irányul, csak hosszú idők mul-
tán, csak véraldozatok árán testesülhetett meg.
Nem ölthet tehát egyszerre határozott jellegzetes
alakot az eszme se, mely a munkanélküliség ezzel
kapcsolatban a szegénység, a nyomor megszüntet-
ését vagy legalább is enyhítését célozza.

Valóban e századnak nem lehet nagyobb,
humanusabb feladata, mint a nép milliói
megélhetésének biztosítása. Ez az eszme
a XX. század legsürgetőbb problémája!
Nehéz, terhes, de egyszermind majdan boldo-
gító feladat várakozik Európára és ezzel együtt
hazánkra, Magyarországra, mert ha ezt helyesen
cél szerűen tudja meggondolni e század társa-
palma, akkor elérjük a célt, melylyel, a szegé-
nyek, a munkaképtelenek, a munkanélküliek
anyagi jólétét megteremtjük, melylyel az inséget
csillapítjuk, a nyomort megszüntetjük s így a
szocializmus, az új egészséges társadalmi élet
kérdését megoldjuk. A munkanélküliség elleni
társadalmi akciókérdésénél a legtisztább s leg-
önzetlenebb emberszeretetnek kell megnyilatkoznia
különösen Magyarországon, hol egy maroknyi

Figyeljünk meg egy sztrájkot. Sztrájk alkalmával
sokan vannak, kik helyzetükkel meg vannak elégedve,
nem panaszkodnak a bér miatt, azonban néhány társuk
veszedelmes fenyegetésének kénytelenek engedni és
beállnak a sztrájkolók táborába.

A második eset, midőn vak elkábulásból lesz va-
laki szocialistává. Egyes agitátorok beszédének hatása
alatt megérlelődik benne a gondolat, hogy szocialis-
tává lesz, mi által jobbra fordul helyzete. Neki mindegy
jó vagy rossz a sorsa, ha egyszer munkás, okvetlenül
rossz helyzetének kell lenni. És itt van a legnagyobb
bibbi. Az agitátorok erre az állapotra helyezkedve, bizo-
nyosan egyre több hívet szereznek az elégedetlenek
táborába. Ezek az elégedetlenek azonban nem törődnek
azzal, hogy jóhiszeműségüket az agitátorok alaposan
kiaknázzák.

Szinte hallom már a szocialisták részéről a fe-
nyegető elnevetéseket. De maradjunk csak higgadtak,
ne legyünk elkapva a véres eszméktől. Gondolkozzunk
komolyan s emberhez illően. Tessék visszagondolni
egyes férfiakra, kiket a szocialisták vállukra emeltek.
Vajjon nem éltek-e vissza a beléjük helyezett bizalom-
mal. Ném mondom, vannak agitátorok sokan, kik szív-
vel-lélekkel, önzetlenül fáradoznak, gondolván, hogy
ama népcsoportot, melynek szószólói, boldogítani fogják.
Ezek törekvései méltányolandók is.

A harmadik eset, mikor nyomor miatt lesz valaki
szocialistává. Ez a körülmény olaj a tűzre s az ilyen
ember lelkiületére legerősebben hat a forradalmi szo-
cializmus vészes tana.

Az elmondottakból kiindulva most már azt gon-
dolja az olvasó, hogy a legerősebb szocialista ellenes
vagyok. Dehogy, korántsem, hisz mindannyian szocia-
listák vagyunk, de a szó valódi értelmében, vagyis új,
helyes, a népre nézve méltányos rendszertakarók.

SZARVAS és VIDEKE TÁRSZÁJA.

Szomorú versek.

I.

Régi dalok arról szólnak,
Azt daloltam egykoron:
Meghalok én, ha nem szeretsz
Gyönyörvirágom, angyalom!

S most e dalok azt regélik:
Oh, milyen nagy változás van!
Meghalt egy lány, gyönyörű lány,
Értem való sóhajításban . . .

II.

Könnyező szemekkel temetőben járok,
Kereszt, kereszt mellett —
Rozmaring virágos sírhantra találok.

Gyönyörű szépl éányt fed ez a sírhalom,
"Élt 18 évet" —
Felső bimbóhullás eltető tavaszon . . .

Meghalt! Nem szerette a kit ő imádott!
S a ki most könnyével
Öntözi a sírján nőtt minden virágot . . .

III.

Nincsen nyugtom, bárhova is megyek,
Furdal egyre a lelkiismeret:
Gyilkos vagyok! elraboltam
Életét egy lánynak,
Gyilkos vagyok, bíró uram!
S börtönbe nem zárnak?

Csábítottam, hitegettem a lányt,
Szerelmesen ő karjaiba zárt,
— De elhagytam s most lentnyugszik,
Álmodozik szépet . . .
Engem pedig lépten-nyomon
Szelleme kísérelget.

H. Béla.

Jogosult-e a szocializmus nálunk vagy sem?

Nálunk, Magyarországon félre értik a szocializ-
mus tanát, ennek legnagyobb oka abban rejlik, hogy a
magyar 90 % a nincs tisztában azzal, tulajdonképpen
mi a szocializmus? Valami felforgatót, veszedelme-
st ért alatta, mely megbolygatja egyaránt a társadalmi
és kormányrendszert. Pedig a szocializmus nem akar
mást, mint új megélhetést a proletárság, egészséges
rendszert a nép számára. Igaz, hogy ez nem minden
szocialista egyedüli kívánsága. Azonban ne tessék el-
hinni, hogy a népek rendes megélhetést nyújtunk,
soha sem fog hódolai a véresszájú agitátorok szavainak.
Ha hódol is, ezt vagy kényszerűségből, vak elkábulás-
ból, vagy pedig megélhetésének bizonytalanságából,
nyomorból teszi.

nemzet küzd a jogért, hogy Európa művelt államai sorában helyet foglalhasson. Itt nem egyesek, hanem száz- és százakra mentéséről van szó. E százazatok legnagyobb csapása a sorsnak, mikor munkanélkül vannak, Van elég erejük dolgozni, munkálkodni, csak hogy legszükségesebb, de egyúttal a legveszedelmesebb vágnak, a gyomornak, a testet feltartó résznek, az éltető elemnek eleget tehesse nek. De nincs munka! Mi tévő legyenek?! Vagy megemmisülnek elhagyatottságban vagy önként rohannak a sirba, vagy a bűn aljára téve, orgyilokkal törnek felebarátjaikra, vérrokonaira.

Százazatokra megy azok száma, kik munka nélkül tengődnek az országban s bizony kell, találni egy modus vivendit, mielőtt a sokaság a bűn ösvényére lép, mielőtt a ragályos szocializmus martalékává lesznek, mely ha egyszer beléjük oltódott, nehéz, — de talán lehetetlen is azt onnan kiirtani. Ennek a földhöz ragadt népnek nem kell más csak kenyér és még egyszer kenyér! Megértettétek?! Kenyér! Mert az éhez, keresetnélküliek a legveszedelmesebb szociálisták, kiknek káros működését minden magyar polgár érzi; ám ismerje mindenki kötelességének ennek terjedését és terjesztését töle lehetőleg meggátolni úgy, hogy filléreivel vagy egyéb uton-módon megélhetést, munkát ad a népnek. E feladat megoldására egyedül a törvényhozás nem elégséges. Itt egy-kettő nem lehet boldoggá egy népet s különösen ezen akcióra szükséges anyagerőit tőkét, öszletet sem alapíthatnak egynehányan. Alapító, pártoló és rendes tagra itt nincs szükség. A nemzetnek magának kell alapítónak lennie. A nyomor oly általános, hogy a segély, melyet ma nyújtanak, a nyomornak csak egy csekély részét még 5%-át sem szünteti meg; s ez a nyomor, ha ellene tervszerűen nem cselekszünk, mindinkább fokozódik. Itt csak egy országra szóló alkotás segíthet a törvényhozás és a társadalom együtt működésével.

A magyar nemzet második honalapítója az lesz ha a százazatokat, nekik munkát, kenyeret adva, vissza tudjuk szerezni hazánknak, Ha újdöben megtudta vetni az alapot a nemzet ugyan mért ne lehetne a nemzet most is maga magának alapítója, pártfogója? A birtokarányos közadékozásról fell kell világosítani a nemzetet; egyesek, testületek, körök indítanak ez irányban akciót a miáltal az erőssé, szervezettes országossá válik: s így majd lesz egy alap, melyből munkanélkülieket megmenthetjük. A törvényhozás pedig létesítsen nagyobb köz munkákat, vi-szabályozásokat, utak, közép épületek stb. kiépítését, miáltal mód nyújtatik ezer és ezer munkanélkülinek a megélhetésre.

Kötelességünk, a nemzet számára azokat megtartani, kik a társadalom, a haza hosszas és munkás tagjai — s ezeknél a nyomort megszüntetni.

Verba movent, exempla trahunt, — szavak

Más kérdés aztán az, ki hogyan fogja fel ezt az új társadalmi rendszert, mely a természet örök törvénye szerint soha sem lesz egyöntetű.

Eme új, még látatlan társadalmi rendszert a magukat szocialistáknak nevezők nem a helyes, s következetes lépésről-lépésre való uton akarják megvalósítani, különösen nálunk, Magyarországon.

Édes hazánk még nem erett meg arra, hogy ez új társadalmi rendszer — mint például Belgiumban, Franciaországban, Schweitzban van — egyszerre határozott alakot öltjön. Egy társadalmi intézmény korszakában 5—10 év csak egy perc. De mindennek el kell jönni. S ne féljenek a szocialisták, a kívánt társadalmi rendszer idő múltán Magyarországon is uralmat fog gyakorolni. Minden intézménynek, eszmének, férfinnak meg van a maga korszaka. Országunk még ma nem üli a szocializmus korszakát, de idők hosszú során üli fogja a maga valódi formájában. Egy reggel majd arra ébredünk, hogy az igazi szocializmus, az új országában vagyunk.

Ezt azonban mi, most élő magyarok nem éljük meg, fiaink talán, unokáink pedig már bizonyosan meg élhetik. S éppen ezért szükséges, hogy mi előkészítsük a talajt, melyen fiaink és unokáink bátrabban harcoljanak, mindig azt a szempontot tartva maguk előtt, hogy a nép nyomorán enyhítve, a munkaadó és munkás közötti jó viszonyt fentartva, megélhetését biztosítsuk.

Mert első kelleke a szegény, földhöz ragadt istenadta magyar népnek, hogy munkát és ezzel nyugodt megélhetést biztosítsunk neki s családjának. Ekkor aztán a szocializmus a maga valódi formájában fog előre jutni. Igaz ugyan teljes egyetértés akkor sem lesz a munkások között. A gyári munkás nem olyan, mint a mezői munkás, a földműves.

Lényeges kettőjük között a különbség. A gyári

indítanak, példák vonzanak mondja a példa beszéd.

A maroknyi nemzet csak úgy lehet nagygyá csak úgy nyerheti vissza régi fényét hajdani dicsőségét, ha nem tagadja meg önmagát s — mint Petőfi mondja:

Ha majd a bőség kosarából
Mindenkinek egyaránt, vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Ragyog minden ház ablakán, —
Akkor mondhatjuk, hogy megáljunk,
Mert, itt van már a „Kanaan.”

Gerő Ernő.

Szinészet.

Finis h.

Vége szini szezonunknak. Péntek este utoljára gördült le a függöny. Thalia szentelt templomában csend, néma csend fog uralkodni és sötétség. Oltárán kialudt a tűz s helyette csak egy marék hamu maradt megszivlelendő tanulságként a jövőre.

Ha ez elmúlt szezon felett — egybevetve mindent — elgondolkozik az ember, bizony csak eszébe ötlök a régi közmondás: „saját kárán tanul a magyar.”

A midőn a szinügyi bizottsághoz e szini évadra beérkeztek a pályázatok, két pályázat keltett nagyobb érdeklődést: a Kövessy, meg a Somogyi. Kövessy társulatának erőit ismertük a fővárosi lapokból, a Somogyi szintársulatának tagjai közül — egyet-kettőt kivéve — nem ismert senki. Egészen természetes tehát, hogy a szinügyi bizottság, talán a „nagyváradi” czim által csábítatva, Somogyinak adta meg az elsőbbséget. Hisszük, hogy teljes jóhiszeműséggel járt el, s hogy midőn e zárlatot megsínáljuk, végeredményül egy nagy fiaskót látunk, annak talán nem egészen ő az oka. Mindenesetre jó, hogy ha már kárunk volt, legalább a jövőre merítsünk tanulságot belőle.

Augusztus közepén érkeztek meg Somogyi plakátjai, melyeken nagy hangú szavakkal adta tudására Szarvas és Vidéke n. e. közönségének, hogy elsőrangú (?) társulatával ekkor meg ekkor megkezdik előadásainak sorozatát. Alább következett az elsőrangú társulat erői(?) nek névsora. Legalul jött azután a publicum számára készített szellemi csalétek: a program. Tele új-nál-újabb, jobbnál-jobb darabokkal. A publicum bizott a szinügyi bizottság jó választási képességében, hiit az ígért műsorban s sietett bérelni.

S mi lett a folytatás? Kisült, hogy a szinügyi bizottság rosszul választott, s hogy az Igazgatóság eme szép vezérelvet követi: az ígért szép szó, megtartani nem jó. Az elsőrangú erőkből egyet sem láttunk, a mi egészen természetes, hiszen az Igazgató ur ezeket Váradra tartogatta s hozzánk csak a nagyhangú, üres czímet hozta. Kezdjük az operett személyzetet: prima donna nem volt. A baritenista majdnem mindig falsolt zenei érzék teljes hijjával. A tenorista meg mindenre jó lett volna csak arra nem, hogy tenorista legyen. Az operette személyzetben csak egy megdicsérni való lehet s ez a kar. Még pedig az énekkar, mert a zenekar az „banda” volt s nem zenekar. Valamivel erősebb lábon állt a drámai személyzet, ámbár itt is nagy hiány mutatkozott. Drámai hősnőnek, hősszínésznek nyoma sem mutatkozott.

A mi aztán az előadott darabokat illeti, bizony csak kisült, hogy az Igazgatóság a hirdetett nagyszámú újdonságok közül alig adatott elő egyet-kettőt. Igaz, hogy ezeket aztán derűre-borura adatta. A többi, az csupa pókháló, ordináré régiség volt egy-kettőt kivéve.

munkás mindig hevesebb és nemzetközi szocialista Marx hű tanítványa. A földműves is hódol s hódolni fog ugyan Marx Károly tanainak, de belsejében, valójában mást gondol. Egész lelkével csüng és csüngni fog a rögön, mely kenyeret ad neki, mely talán egykoron ősapjává volt „mely ápol s eltakar.”

Igaz, hogy a magyar földműves is lármazik, énekl a nagy nemzetközi munkásdalt, a „Marseilles”-t, de merem állítani, hogy ez mind csak külső megnyilatkozás, pillanatnyi felhevülés, szívvel-lelékkel a magyar földműves a magyar marad. Viselkedése csak szin-padi szocialista agitátoroktól eltanult pore.

Figyeljünk meg egy magyar földművest jó aratás után, mily hazafi ő, mily hévvel, lelkesedéssel énekl: „Hazádnak rendületlenül, légy hiva őh magyar!”

Nem tagadható, sokszor elégedetlenek. A mi nagyon természetes is. Mert a hiba a munkaadóknak is megvan, de lényegesen különböznek a nemzetközi szocialistáktól, a gyári munkásoktól, kik hazát nem akarnak ismerni.

Ezekből kinyúlva, a szocializmusnak ma még oly formában, mint azt jelenleg hirdetik, nincs jogosultsága, a viszonyokhoz képest a magyar társadalom és a kormány erejéhez mérten meg tesz minden áldozatot a szegény istenadta magyar nép boldogítására; de lesz idő, mely nem keshetik soká, mikor az áldozat a magyar társadalom, a kormány ré zéről kevés lesz a szocializmus, az új, egészséges társadalom-rendszer érdekében. Addig is, míg ennek ideje elérkezik, ne téveszsenek meg beununket forradalmi eszmék, dolgozzunk, becsüljük meg a munkát, mert az csak javunkra, családunk, a társadalom, a haza s az emberiség javára fog válni.

S ezek is mind criticán alóli kiállításban, roszt előadásban, szerep nem tudással mentek. S mikor akadt ember, a ki ezért ütni merete őket, összeveszték vele költőve sajtóval, lappal s criticussal, szerepnemtudásukat extemperizálá-okkal akarva palástolni s személyeskedést vive fel a színpadra.

Az Igazgatóság nem törődött a tagokkal, a tagok nem az Igazgatósággal. Kettőn együtt fumigálták a publicumot, a publicum meg őket. Kedélyes állapot volt mondhatom, melynek eredménye sokkal kevesebb lett kedélyes: üres ház, deficit a színészeknek, szórakozás, élvezet helyett bosszuság a közönségnek.

Vajha a jövőre nézve tüdvös tanulságot merítenének miudezekből az illetékes körök. S. E.

Újdonságok.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Az 1900. évi október hó 3-dik napján délután 2 és fél órákor a község tanácsstermében közgyűlést tart a következő rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének bitelesítése. 2., Sárkány Ferencz kérelme a m. évi zárszámadások összeállításánál történt közreműködésért rapidij megállapítása iránt. 3., A vármegyey alispán ur 18110/900. sz. határozatának meghirdetése Halmai Ödön mérnök fegyelmi ügyében. 4., A gyulai kir. pénzügyigazgatóság 26444 II. 1900. számú végzése mely szerint a p. ü. miniszterium 57338/900. sz. magas rendelete értelmében a község azon kérelmével, hogy a Cultur alap terhére kirótt illeték ellengedtessek elutasított. 5., A gyulai kir. törvényszéki elnök ur 1945.1900. számú értesítése az építendő járásbírósi helység telkére vonatkozólag. 6., A községi előjáróság előterjesztése a mén istálló udvarának feltöltése s a költségek engedélyezése iránt. 7., A községi előjáróság előterjesztése 679 k. 60 fillér napszámos községi pótló törlése iránt. 8., A községi előjáróság előterjesztése 787 kor. 40 fillér községi közmunka törlése iránt. 9., A községi előjáróság előterjesztése 66 korona ebadó törlése iránt. 10., Marcsék István irnok kérvénye 10 napi szabadságról és 66 korona helyettesi díj kiutalása iránt. 11., Gólián Soma jegyző kérelme f. év szeptember 20-ik napjától 72 napra egy kiegészítő rapidijas alkalmazása iránt. 12. Bartha István kérelme szabadság idő engedélyezése iránt. 13. A m. kir. hadügyminiszter ur 90000—900 számú rendelete a községi közig. tanfolyamok működésének megkezdése s a szegény sorú hallgatók részére ösztöndíj alapítvány létesítése tárgyában. 14. Baan Zoltán irnok kérvénye, melyben az 51.900 számú határozattal részére megszavazott 400 kor. fizetési előleget 1901. szeptember 1-től kéri folyósítani. 15. A III-ik kerületi ovoda felépítésére megtartott árlejtésről felvett jegyzőkönyv és Rohoska Pállal megkötött vállalati szerződés jóváhagyása. 16. Az 53.99 sz. közgyűlési határozattal az 1898. évi zárszámadásokra vonatkozólag adott utasításra előjárói jelentés.

— **Távozó bíró.** Lapunk olvasóközönségét már a mult számunkban értesítettük, hogy Morvai Károly távozik körünkől. Szerdán este tisztelőre bankettet rendeztek tisztelőre barátai, kártársai s tisztelői az Árpád vendéglőben. Színház után a hölgyek is megjelentek a banketten s a fiatalság nem bírva ellenállni Pepi csábító muzsikájának csakhamar táncra kerekedett. A jókedvű, illustris társaság csak a késő hajnali órákban oszlott szét.

— **Tűz.** Molimar Sámuel 1287. háza f. hó 25-én este 8 órákor ismeretlen okból kigyuladt, emberben vagy álatban kár nem történt.

— **Menydörgésszerű** robajt halották több helyen szerdán a délutáni órákban. Ez a titokzatos dörrej, melynek okát nem tudják, nálunk is hallható volt. Az eset annál különösebb mert az égboltozat egészen tiszta volt s így a dörrej bajosan származhatott egi hábonból. Egyesek tudni vélék, hogy a dörrejt meteorhullás okozta volna, mely egy öreg asszonyt agyon is ütött.

— **Megvadult lovak.** Kellemes élvezetet szerzett két lo kedden este a nagy-utca közönségének. A Drák mészáros boltja előtt megvadulva kivágtak a világnak. A kocsi egyik kereke eltörvén a vadul rohanó kocsi tengelyre olyan port kevert fel, hogy meg szőgyeniette Saharat. Az előjáróság talán öntöztethetné is a főutcát. Nem kell mindent az égiekre bízni.

— **Vörös kakas.** Kedden este 1/29-kor rémes harangkongás verte fel városunk néma csendjét. Gaal szabónak a harmadik tizedben lévő, zsindelelyel fedett háza égett le, a mint értesülünk a ház biztosítva volt. Ajánlatos volna a harangozókat meginteni hogy egy kevésbé jobban vigyázzanak s ne akkor kezdjék jelezni a tüzet, mikor már a fel tető lángban áll. Mert így egészen természetes, hogy a tűzoltók is akkorra érkeznek, mikorra már az egész leégett. Czélszerű volna, ha legalább a harmaidk és negyedik tizedben elhelyeznének egy-egy vizipuskát, mely ha az illető negyedben tűz üt ki, sokkal hamarabb a vész helyén lehetne, mintha a távolosó városházáról a tűz késői jelzése után kell oda vitetni.

— **A. F. M. K. E. új örökös tagjai.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, a kik egyszer és mindenkorra 60—60 korával járulnak az egyesület kulturális alapítókéhez, örvendetesen szaporodnak. Ujabbban 28-an iratkoztak be az örökös tagok közé, köztük: dr. Emmer Kornél ersz. képviselő, Beniczky Ádám, zsámboki földbirtokos, id. gróf Chotek Rezső, báró Léway Henrik főrendiházi tag, Lukács Antal földhitelezeti igazgató, gróf Vigyázó Ferencz, gró Széchenyi Aladár orsz. épviselő, Thon Károly egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi R.-T., Okolicsányi Sándor hágai követünk, Szabó-Ferraris Arthur festőművész és még számosan.

Mikor lesznek a képviselőválasztások?

Ez a kérdés egyre jobban izgatja a kedélyeket. Némelyek azt mondják, hogy még a tél folyamán, mások, a beavatottabbak szerint: tavaszkor. De oszlatások fel a képviselőház bármikor, amny máris ketségtelen, hogy ily nagyarányu, izgalmas képviselőválasztásunk rég nem volt, aminőnek ez mutatkozik. De az is bizonyos, hogy a „Budapest” pol. napilap, mint a multban, ezuttal is kifogja venni bő részét a választási háborúból. Már gyűjt az arcképeket, hogy a választóközönséget ne csak a jölt urak viselt dolgival, hanem hű arcképmásával is megismertesse. Am a „Budapest” más tekintetben is folyton-folyvást azon igyekszik, hogy a magyar olvasóközönség pártatlanul álló nagy rokonszenvét, amely egyedszázados pálya futásán állandóan kíséri, továbbra is megtartsa s öreg bitse. Tagadhatatlanul megbízható, élénk, jól szerkesztet 48-as újság. Vezércikkjeit légtöbnyire orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferencz a független-égi párt elnöke. Hírei frissek, tárcarovatas változatos; folyvást két érdekesítő regényt közöl egyszerre. Vasárnaponként pedig „Uj-Budapest” cím alatt hu norisztikus mellékletet csatol a fölaphoz s e vicclap talánmegfejtői közt, a jutalom-könyveken felül, még egy-egy Jászivorsorsjegyet sorol ki. Ha még tudjuk, hogy a „Budapest” minden rendes előfizetője újkör egy 1601-re szóló díszes naptárt kap egészen ingyen, — ugy nem csodálkozunk rajta, hogy a „Budapest” a legolvasottabb és a legerjedtebb napilapja hazánknak. —

Előfizetési árak: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. Mutatvány-számokat kívánatra bárki ingyen kaphat. A megrendelések, előfizetések a „Budapest” kiadóhivatalához, Budapest, IV., Sarkantus-utca 3 sz. a. intézendők.

Figyelmeztetés. Az osztrák értékű régi posta frankó jegyek és a folyó évi január hó 1-vel forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi posta értékűkkek érvényessége folyó évi szeptember hó 30 ával végleg megszűnik. Folyó évi október hó 1-től kezdve tehát osztrák értékű régi posta értékűkkek használni nem szabad.

A közönségnél kinnlevő osztrák értékű régi frankó jegyeket és egyéb régi értékűkkek ha azok valódiak épek és használhatók, a posta (és távirda) hivatalok, folyó évi október hó 1-től bezárólag december hó 31-ig terjedő három havi határidő folyamán alatt a bemutatott kívánsága szerint új kibocsátású (fillér értékű) frankó jegyekre és egyéb értékűkkekre cserélik.

Folyó évi december hó 31-én tut az osztrák értékű régi frankó jegyek és egyéb értékűkkek becsorolására többé el nem fogadtatnak.

Nagyvárad, 1900 szeptember hó 18.
Schöpplin, kir. tanácsos
posta-távirda igazgató.

Az Ország-Világ 1901. évi Almanachja.

Régi szokáshoz híven jelenti az Ország-Világ szerkesztősege, hogy 1901. évi almanachja készülöben van és karácsony ünnepén pontosan ott lesz minden előfizetője asztalán. Nagy gond volt megállapítani, mi is legyen e díszes munka, melynek elkészítésére az Ország-Világ költséget és fáradságot nem kímél, mi módon örökítse meg a jellemzőbb események kiemelésével a mult esztendő történetét és mi módon nyújtson minél több szárazköztartó olvasmányt annak a nagy előfizető közönségnek, mely számban megerősödvé várja kedves hetilapjának karácsonyi ajándékát. Körültekintett az év eseményein és kereste azt a kiemelendő nagyobb jelentőségű kérdést, mely a most muló napoknak tán maradandóbb emléket fog biztosítani. És ezt ezuttal könnyen megtalálta. Rég idők titkos kívánsága ölteti ujra az emléket. Egyszer szalmalángnak nevezték, sokan ki is nevelték, azután elfeledték, most ujra föltámadt és mindhangosabban hangzik a kívánság: Pártoljunk a magyar ipart. A füstölgő gyári kéményekben látja a magyar jövő gazdagságát, népe boldogulását. Miniszterek vették ajkukra e szót és lelkesen küzdenek a magyar ipar pártolásáért. Az Ország-Világ, mely évtizedes pályafutása alatt mindig magyar elmék munkájával, magyar papíron, magyar festékkel nyomva terjesztette a magyar érzést, a magyar nyelv szeretetét hazánknak, örömmel csatlakozott e mozgalomhoz és annak megörökítésére elhatározta, hogy a nevezetes mozgalom újáéledésének esztendejében a magyar ipart bemutatja a közönségnek. Ime ez az Ország-Világ ezidei almanachjának kerete, képekben, írásban bemutatni a magyar ipart. Vezetői ebben a munkában a magyar nők lesznek. Hegedüs Sándorné, kereskedelmi miniszterünk fenkölt lelkü neje megérezte azt, hogy férjének törekvései, nemes intenciói csak úgy arathatnak sikert, ha a nagy munkában segítő társai lesznek a magyar nők, kik ha előljárnak a magyar ipar pártolásában, akkor a küzdelem sikere előre is biztosítva van. Az ő buzgólkodásából alakult meg a magyar nők iparpártoló bizottsága, melyben helyet foglalnak társas életünk összes előkelőségei, lelkes, magyar érzésű asszonyok, kik példát adnak minden magyarnak egy szebb jövőért való küzdelemben.

Ezek az igazi magyar uri nők fogják az almanachban az olvasóközönségnek elmondani, mi módon pártoljuk, szeressük a magyar ipart. Az ő czikkeik keretében avatott tollak fogják bemutatni a nevesebb magyar gyártelepeket, a kiváló magyar iparosokat és megfogják ismertetni a magyar gyártmányokat, a melyek sokszor jobbak, olcsóbbak, többetérők, mint a külföldről hozott selejtes áruk. Ki fog tűnni az, hogy a magyar ipart támogatni nem áldozat, hanem jól felfogott anyagi érdekünk. És ebben a fényes keretben meg fognak szólalni a mi írónk is, hogy a sok tanulságos olvasmány között, szívet-lelket derítő munkáikkal szóra-

koztassák a közönséget. Az Ország-Világ összes munkatársai, kiknek munkái már eddigi almanachukat díszítették, odaadták munkájuk legjavát, hogy 1901. évi almanach még szebbé, díszesebbé legyen, mint a régiek voltak. Jókai Mór vezetésével husz kiváló magyar író elbeszélése és költeménye, a magyar zeneszerzők legkiválóbbjainak darabjai, számos szép illusztráció, eredeti kép fogja kiegészíteni azt a hatalmas kötetet, melyet a magyar ipar dicsőségére álljt össze nagy fáradsággal az Ország-Világ szerkesztősege. A kötetet magát díszes naptár fogja megnyitni, jeleül, hogy ez az ajándék csak egy esztendőre szól, jövő évre újabb díszmível kedveskedik Magyarországnak legrégebb szépirodalmi hetilapja. Az ajándék bolti ára 4 korona lesz, a ki az Ország-Világ régi előfizetője, vagy az újságra egy félévre előfizet, ingyen kapja. Az Ország-Világ előfizetési ára félévre 8 korona, az összeget az újság kiadóhivatalába, Hold-utca 7. szám alá kell küldeni. Olvasóink lapunk hirdetései között megtalálják az Ország-Világ megrendelő-levelét, a melylyel az előfizetést legczélsebben eszközölhetik.

Sürgönystílus, vagy: Hogy kell röviden és velősen sürgönyözni?

A budapesti környék két falujban esendesen eldegélnek Börös dísz ökereskedő és Kropacsek marhakereskedő. A multkoriban megbeszéltek egymás között, hogy az X. városban tartandó vásárra együtt fognak utazni és ezért az állomáson találkat adtak egymásnak. Börös dísznököt, Kropacsek meg szarvasmarhat öhajított vásárolni. A kitűzött nap eljött és ekkor hirtelen, mint a derült égből a villámcsapás érkezik Böröstől egy sürgöny, mely lakonikus rövidséggel a következőket jelenti:

Kropacsek marhakereskedő urnak
Czikotán.
Dísznök holnap az állomáson, a hová Önt is várom. Én nem mehetek, mert a személyvonat nem szállít ökröket. Szarvasmarha ára emelkedett, készülnön. Ha ökörré van szüksége, gondoljon reám.

Börös.
A sürgöny elég rövid és velős volt. Kropacsek megértette belőle azt, a mit értenie kellett. S erre aztán a következő sürgönnyel válaszolt:

Börös dísznökkereskedő
Soroksáron.
Én vesztegár miatt nem mehetek, mert itt sertész van. Ökörré sürgős szükségem van, jöjjön Ön azonnal.

Kropacsek.

Az Ország-Világ megrendelő-levelé.

Alulírott ezennel megrendelem az „Ország-Világ”-ot, és kérem, azt czimemre október hó 1-től számítva rendszeresen megküldeni. Az esedékes ..... évi előfizetési díjat, vagyis ..... koronát a mai postával postautalványon küldöm. Mint új előfizető, mindazokban a kedvezményekben részesülök, melyeket Önök hirdetnek. Az Almanachot kérem karácsonyra ingyen megküldeni!

Lakás: ..... Névalírás.
U. p.: .....

Tessék ezt a szelvényt levágni és levelező-lapra ragasztva vagy levélben az Ország-Világ kiadóhivatalának, Budapest, V., Hold-utca 7. szám, beküldeni.

Időjárnsi jelentés 1900 szept. 28-ig.

Nap	Csapadék 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet Az eső kezdete és vége
		7 reg.	12 d. n.	19 este	21 zéj	
22		13.3	22.4	12.4	16.0	
23		11.4	22.8	13.2	15.8	
24		12.3	24.5	14.7	17.2	
25		13.4	26.2	16.0	18.5	
26		13.4	26.3	15.8	18.5	
27		13.6	27.8	19.0	20.1	
28		3.29	20.6	21.6		

Szarvas 1900. szept. 29.
Plenczner Lajos

Hirdetmény.

Gyulán, forgalmi központban a terenczi-utczában lévő 1270. számú ház, melyben három lakosztály van, és 600 frtot jövedelmez évenként, parkszerű kertté alakított, gyümölcsfákkal és finom fajta szöllővel beültetett udvarral —

folyó évi október 1-én — elkölözés miatt — önkéntes árverésen el fog adatni. Kikáltsági ár 5000 ft. (10,000 korona). A ház értéke 9000 frt. Szabadkezelt, való vétel iránt is lehet jelentkezni, mely esetben, kellő biztosíték mellett esetleg 200 ftos évi leszállítási díj mellett meg lehet szerezni. Bővebb értesülés szerzhető Gyulán Szathmáry Sándornál. 4-4

Arverési-hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy szarvasi kir. járásbíróságán 1900. évi V. 8714. sz. végzése folytán Dr. Salacz Oskár ügyvéd által képviselt H. és A. András telperes részére, Farkas L. L. és alperes ellen 160 korona követelés s járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesből lefoglalt és 630 koronára becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbíróság V. 8714. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Békés-Szent-Andráson, a nádasoldali, 856 sz. tanyán leendő megtartására határidőül 1900. évi október hó 9 napjának d. e. 10 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt ló, csikók, tehén és szekér s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükségesetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna es ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötténel írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el nem mulasszák.

Kelt Szarvason, 1900. évi szept. hó 26 napján
Magyar Mihály.
kir. bírósági végrehajtó.

Felelős a szerkesztésért Sámuel Adolf.

Nyiltér.*)

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermekeket és felnőttek egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva specificus övöszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező és összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknel és felnőtteknel gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva gyomor és bél idegeire: a gyermekek lázas megbetegedésnél pedig nélkülözhetetlen, hűtő hatóanyag és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borvíz. —
A mohai Agnes-forrás
kezelősege.

Főraktar:

Édeskuty L.
cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helybeli főraktar:

Csapó Soma fűszerüzletében ugyan itt kapható Kőbányai Királysöröző részv. társaság. „Király sör” a mely legiobb kellendőségnek örvend.

22-24.
*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

